

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Recerca a través de la Pràctica del Disseny

Lara Garcia Diaz

Professor Responsable: Lara Garcia Diaz

Grup: 1

Codi: 108064

Crèdits: 6 ECTS

Curs:

Semestre: 2

Tipologia: Optativa

Matèria:

Horaris:

Grup	Horaris	Professor
1	Dimarts 12:00 - 15:30	Lara Garcia Diaz

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Índex de la Guia Docent

Presentació de l'assignatura

Recomanacions

Continguts

Metodologia

Avaluació

Bibliografia i Recursos

Resultats d'Aprenentatge

Presentació de l'assignatura

Breu descripció:

Aquesta assignatura proposa una introducció crítica a la investigació a través de la pràctica del disseny, entesa com una forma de producció de coneixement que neix del fer. A diferència d'altres enfocaments, investigar des del disseny implica utilitzar la pràctica com a motor d'exploració, reflexió i validació, en diàleg amb un context específic.

Durant el curs explorarem com es construeix una investigació en disseny, quina relació s'estableix entre teoria i pràctica, i com articular processos projectuals amb intenció investigativa. Es treballarà des de la pràctica situada i reflexiva, integrant aspectes com el pensament crític, la iteració, l'autoetnografia, l'exploració material, i una atenció constant a les implicacions ètiques, epistemològiques i polítiques de recerca dissenyant.

L'assignatura incorpora perspectives decolonials, crítiques i especulatives, i integra metodologies contemporànies com el disseny programàtic, el disseny orientat a la investigació, la investigació basada en la pràctica artística o els mètodes especulatiu i col·laboratiu.

Objectius Formatius:

- Comprendre les diferents maneres de fer recerca vinculades al disseny, i les seues implicacions metodològiques i epistemològiques.
- Identificar les particularitats de la investigació a través del disseny i el seu paper com a generadora de coneixement pràctic i situat.
- Explorar diferents enfocaments contemporanis de recerca basats en la pràctica: iteratiu, especulatiu, autoetnogràfic, participatiu, materials, crítics, decolonials.
- Aprendre a formular preguntes de recerca rellevants dins un context social, cultural o material determinat.
- Desenvolupar una mirada crítica sobre els mètodes tradicionals i actuals de generació de coneixement en disseny.
- Desenvolupar una línia personal de recerca aplicant mètodes combinats.
- Reflexionar sobre el paper del dissenyador/a com a productor/a de coneixement, tant en contextos acadèmics com professionals o comunitaris.

- Fomentar una actitud analítica, crítica i oberta davant dels processos creatius i el seu potencial investigatiu.

Recomanacions

Continguts i Metodologia

Breu descripció:

Mòdul 1 – Per què disseny com a disseny-investigació?

Reflexivitat, epistemologia situada i posicionament com a dissenyador/a-investigador/a

- Del disseny com a aplicació al disseny com a forma de coneixement.
- Exploració de les categories: Research into, for, through i is design
- Disseny com a pràctica epistemològica: quin tipus de coneixement genera?
- Reflexió en l'acció/sobre l'acció i la seva actualització crítica
- Epistemologies del Sud, coneixement situat i sabers altres
- Crítica a la neutralitat metodològica
- Disseny com a forma de pensament encarnat i afectiu

Mòdul 2 – Quan fer es torna investigació?

Materialitats, temporalitats i agència projectual

- Fer com a estratègia investigativa: material research, prototipat, iteració
- Nous materialismes: agència dels materials
- El que és processual, emergent i especulatiu en la pràctica del disseny
- Disseny situat i temporalitats materials

Mòdul 3 – ¿ Qui m'interpel·la i a qui interpel·len els meus processos?

Participació, col·laboració i públics de la investigació

- Investigació participativa i co-creació: disseny com a conversa
- Cartografia d'actors i relacions de poder
- "Making public as researcher": mostrar, compartir, problematitzar
- Publicar no com a resultat, sinó com a part del procés
- Disseny com a mediació situada entre sabers diversos

Mòdul 4 – Com deixar rastre del que és intangible?

Documentació crítica, imatge i mitjans com a mètode

- Tècniques per documentar processos efímers, afectius o materials
- La imatge no com a il·lustració, sinó com a argument
- Mitjans híbrids, formats no tradicionals i memòria projectual
- Visualització crítica, diaris de procés, autoetnografia
- Arxiu, traçabilitat i cura: documentació com a pràctica ètica

Mòdul 5 – Què hi ha fora? Investigar el context

Context com a actor, no com a fons

- Investigació situada vs. investigació abstracta
- Cartografia territorial, social i afectiva de l'entorn
- Anàlisi de context des de claus decolonials i ambientals
- Multiplicitat de fonts: relats, materials, sabers locals
- El context com a coproductor del projecte: conflictes, límits i possibilitats

Metodologia docent:

L'assignatura combina classes teòriques, anàlisis de casos, tallers pràctics i sessions de discussió. S'afavorirà una dinàmica activa i participativa en què l'estudiant assumeixi un rol propositiu i crític davant de la seva pràctica.

Es treballarà en tres nivells:

- Exploració conceptual i contextual dels marcs que defineixen la investigació a través de la pràctica del disseny.
- Participació en investigacions en curs, en format taller o projecte col·lectiu.
- Desenvolupament d'una línia de recerca individual, connectada amb interessos personals i acompanyada per la docent.

Les activitats estaran orientades a l'aplicació directa de conceptes a través del disseny, utilitzant eines gràfiques, narratives, materials i especulatives com a mitjans d'indagació.

Activitats formatives:

L'assignatura combina activitats teòriques, pràctiques, col·laboratives i autònomes que permeten als estudiants comprendre i aplicar els fonaments de la recerca a través de la pràctica del disseny. Les sessions presencials, de tres hores setmanals, s'estructuren en blocs que alternen exposició conceptual, anàlisi col·lectiva i exercicis aplicats.

Al llarg del curs, es faran classes participatives orientades a la presentació i discussió dels principals enfocaments de la recerca a través del disseny, les seves metodologies, marcs teòrics i exemples representatius. Aquestes sessions es recolzaran en la lectura i el debat de textos clau, així com en l'anàlisi crítica de projectes reals, permetent als estudiants familiaritzar-se amb els llenguatges i formats propis d'aquest camp.

En paral·lel, es duran a terme tallers pràctics guiats als/les que l'estudiantat posarà en pràctica eines específiques: formulació de preguntes de recerca, delimitació de temes, utilització i desenvolupament de metodologies concretes, definició d'objectius, construcció de l'estat de l'art i estratègies de validació. Aquestes activitats pràctiques no només tenen un caràcter formatiu, sinó que es vinculen directament amb el desenvolupament del projecte individual de recerca que cada estudiant anirà construint al llarg del semestre.

El treball autònom serà fonamental. S'espera que els estudiants dediquin temps fora de l'aula a la

recerca de fonts, lectura de materials teòrics, documentació de referents, producció de material visual i/o escrit, ia l'estructuració progressiva del projecte personal. Aquest treball es veurà acompanyat per sessions de tutoria individual o en grup reduït, en què la docent oferirà seguiment personalitzat, orientacions metodològiques i retroalimentació crítica.

Finalment, es reservaran algunes sessions per a la presentació oral dels avenços i els resultats de cada projecte, fomentant la reflexió col·lectiva i l'intercanvi entre parells. Aquestes instàncies permetran exercitar la capacitat de síntesi, argumentació i comunicació del procés investigatiu, en les dimensions tant conceptuals com formals.

En conjunt, les activitats estan dissenyades per fomentar una actitud crítica, experimental i reflexiva al voltant de la pràctica del disseny com a mitjà de producció de coneixement.

Avaluació

Normativa general d'avaluació

Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0. Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

La menció de matrícula d'honor es pot atorgar a l'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre de matrícules d'honor que s'atorgui no pot ser superior al cinc per cent de persones matriculades en una assignatura en el període acadèmic corresponent, excepte si el total de persones matriculades és inferior a vint, en el qual cas es pot atorgar una sola matrícula d'honor.

Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Sistema avaluació continua

El sistema d'avaluació d'EINA i de la UAB és d'avaluació continuada, l'objectiu de la qual és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

El procés d'avaluació continuada ha d'incloure un mínim de tres activitats avaluatives, de dues tipologies diferents, distribuïdes al llarg del curs, cap de les quals pot representar més del 50% de la qualificació final.

L'avaluació serà continuada, basada en la participació activa, el seguiment del procés i la qualitat reflexiva dels resultats. Els criteris específics seran:

Participació activa i actitud crítica a classe: 20%

Exercicis pràctics i entregues parcials (individuals i col·lectives): 40%

Projecte final de recerca a través de la pràctica del disseny (documentat i presentat): 40%

Es valorarà especialment la capacitat d'articular teoria i pràctica, la claredat en la formulació del problema de recerca, l'ús pertinent de metodologies i l'originalitat i la solidesa de l'enfocament

personal.

Procés de revisió

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Bibliografia i Recursos

- Ahmed, S. (2012). *On Being Includ: Racism and Diversity in Institutional Life*. Duke University Press
- Bang, AL, & Eriksen, MA (2014). Experiments all the way: Bricolatge és metodològic approach to design research. *CoDesign*, 10(1), 82–96.
- Brandt, E., & Binder, T. (2007). Experimental design research: Genealogy—intervention—argument. *IASDR Conference Proceedings*.
- Brandt, E., Redström, J., Eriksen, MA, & Binder, T. (2011). Programmatic design research: An introduction. In *Design Research Through Practice*. ITU Press.
- Brown, N. (2022). *Making the Most of Your Research Journal*. Routledge.
- Cramer, F. (Ed.). (2022). *Making Matters: A Vocabulary for Collective Arts*. Valiz.
- Daalhuizen, J., van Boeijen, A., & Zijlstra, J. (2020). *Methods for Experimenting with Materials, Designs and Making in General*. BIS Publishers.
- Design Thinking Bootleg. (2021).
- Escobar, A. (2018). *Designs for the Pluriverse: Radical Interdependence, Autonomy, and the Making of Worlds*. Duke University Press.
- Falman, A. (2007). Research-oriented design: A strategic approach to product development. *Know Techn Pol* 20:193–200
- Gansterer, N. (2011). *Drawing a Hypothesis: Figures of Thought*. Springer Wien New York.
- Gaver, W. (2012). What Should We Expect From Research Through Design? *CHI '12: Actes de la Conferència SIGCHI sobre Factors Humans en Sistemes Informàtics*, 937-946.
- Heijnen, E., & Bremmer, M. (2021). *Strategies for Making*. Amsterdam University of the Arts.
- Höök, K., & Löwgren, J. (2012). Strong concepts: Intermediate-level knowledge in interaction design research. *ACM Transactions on Computer-Human Interaction*, 19(3), 1–18.
- Horváth, I. (2007). *Design-inclusive research*.
- Huybrechts, L. (Ed.)(2020) *Participació és Risky: Approaches to Joint Creative Processes* (2020). Valiz.

Julier, G. (2014). *The Culture of Design* (3rd ed.). Sage Publications.

Keyson, DV, & Bruns-Alonso, M. (2009). Experimental research through design. In *Include 2009 Proceedings*.

Koskinen, I., Zimmerman, J., Binder, T., Redström, J., & Wensveen, S. (2011). *Design Research Through Practice: From the Lab, Field, and Showroom*. Morgan Kaufmann.

Map Ethics! (2023). *A Method for Identifying and Addressing Ethical Dimensions of Artistic Research Projects*. Research Ethics Lab/The Royal Danish Academy.

Mignolo, WD, & Tlostanova, MV (2012).

Nightingale, S., & Stanton, P. (Eds.). (2022). *Fieldwork for Future Ecologies: Radical Practices for Art and Art-Based Research*. Onomatopée.

Odom, W., & Wakkary, R. (2015). Intersecting with unknowable futures: Inquiry-driven design research for learning. *CHI EA '15*, 1285–1288.

Pearson, KR (2021). *Methods for Transformative Engagement*. ArtEZ Press.

Rolling, JH (2013). Artistic method in research és flexible architecture for theory-building. *Methodologies of Artistic Research*, 1(1), 3–24.

Rasch, M. & Staal H. & Gijsen J. (Ed.). (2022). *Hands-On Research for Artists, Designers and Educators*. Set Margins.

Schön, DA (1983). *Practicant reflexiu: Com pensen els professionals en acció*.

Schouwenberg, L. & Kaethler, M. (2020). *The Auto-Ethnographic Turn in Design*. Valiz.

Smith, LT (2012). *Decolonizing Methodologies: Research and Indigenous Peoples* (2nd ed.). Zed Books.

Stappers, P. i Giaccardi, E. (2017) *Investigació a través del Disseny*. A Soegaard, M. i Friis-Dam, R. (eds.), *The Encyclopedia of Human-Computer Interaction*, 2a edició .

Stolterman, E., & Wiberg, M. (2010).

Vázquez, R. (2017). *Preposicions per descolonitzar el disseny*. A *Imaginaris del disseny* (pp. 85–103). UNAM.

Zimmerman, E. (2003). Play as research: The iterative design process. A Laurel, B. (Ed.), *Design Research* (pp. 176–184). MIT Press.

Zimmerman, J., Forlizzi, J., & Evenson, S. (2007). Research through design és mètode per interacció design research in HCI. *Proceedings of SIGGE Conference on Human Factors in Computing Systems*,

493–502. <https://doi.org/10.1145/1240624.1240704>

Hinrichs, H&Tang, J. and Elizabeth Haines (Ed.) (2020) Shelf Documents: Art Library as Practice (2020).